

Dhanna Singh and another v. Malkiat Singh and others
(R. N. Mittal, J.)

ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ, ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਇਸ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਹੈ ਕਿ ਫਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਦੀ ਅਸਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(14) ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਹਿਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(15) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ/ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਲਾਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਲਾਗਤ ਰੁਪਏ 500

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਆਰ ਐਨ ਮਿੱਤਲ ਜੇ.

ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1971 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 169।

2 ਨਵੰਬਰ 1982

1899 ਦਾ II) — ਸੈਕਸ਼ਨ 18 — ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲਰ ਅਫਸਰ (ਸਹੁੰ ਅਤੇ ਫੀਸ) ਐਕਟ (1948 ਦਾ XLI) — ਸੈਕਸ਼ਨ 3(1)- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ (1963 ਦਾ XLVII) — ਧਾਰਾ 16 — ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਕੋਡ (V ਦਾ 1908) — ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਫਾਰਮ 47 ਅਤੇ 48 — ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਟੈਂਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਾਈਸ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ — ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਟੈਂਪ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਏ ਸੀ ਟੀ ਟੀ- ਅਜਿਹੀ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ — ਕੀ ਵੈਧ ਹੈ — ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟ ਐਡ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ — ਸੰਪੱਤੀ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦੋ ਸਹਿ-ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ — ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਫਾਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ — ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ — ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਗਿਆਨ — ਕੀ ਸਾਰੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ — ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ, ਨਾ ਹੀ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫਾਰਮ 47 ਅਤੇ 48 ਵਿਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ — ਸੂਟ — ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ

ਬਰਖਾਸਤ- ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਖਰੀਦਦਾਰ- ਕੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲਰ ਅਫਸਰ (ਸਹੁੰ ਅਤੇ ਫੀਸ) ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਕੌਂਸਲਰ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਰੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਉਸੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵਾਈਸ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ, 1899

ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਹੇਠ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਮੈਂ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਇਸ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਉਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਕੌਸਲ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਟੈਂਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਾਈਸ ਕੌਸਲ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। (ਪਰਾ ੬)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸਾਰੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੈ।

(ਪਰਾ 11)।

ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲੀਲਾਵਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1972 ਇਲਾਹਾਬਾਦ 396. ਇਸ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ :

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1908 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਫਾਰਮ 47 ਅਤੇ 48 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਫਾਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਹ ਫਾਰਮ 48 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਦਾਇਤੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 17)।

ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਸਾਦਾ ਝਗੜਾ ਇਹਨਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ। (ਪਰਾ 19)।

7 ਅਪ੍ਰੈਲ 1971 ਦੇ ਸਬ-ਜੱਜ 1st ਕਲਾਸ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, - ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਿਕਰੇਤਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ-1 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1971 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡਣਾ।

ਆਰ ਐਸ ਬਿੰਦਰਾ, ਰਾਜੀਵ ਭੱਲਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

Dhanna Singh and another v. Malkiat Singh and others
(R. N. Mittal, J.)

ਜਵਾਬਦਾਰਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਜੇ.ਐਮ.ਸੇਠੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 2 ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ੍ਰੇਣੀ, ਜੂਲੀਅੰਦਰ, ਮਿਤੀ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1971 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3, ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਚਿੱਟੀ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਝਗੜੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ। 26,000/- 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। 9,000/- ਬਿਆਨੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ 30 ਜੂਨ, 1968 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਰੁਪਏ ਲਈ 30,000/- ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968। ਮੁਦਈ ਨੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। 9,000/- ਬਿਆਨੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, ਤਰਲ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ।

(3) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 3 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 2 ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 3 ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸੱਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਨ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 3 ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਹਨ। 9,000/- ਬਿਆਨੇ ਵਜੋਂ।

(4) ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਰੁ. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ: 3 ਨੂੰ 9,000/- ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੱਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1971 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 2 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ।

(5) ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਨੇ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲ ਕਿਸੇ ਉੱਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਨੁਸਾਰ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਜਦੋਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਛੋਟੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

(6) ਮੈਂ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ

ਬਿੰਦਰਾ ਨੇ 16 ਫਰਵਰੀ 1970 ਨੂੰ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਅਸਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। 23/- ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਕੌਂਸਲਰ ਵਿਭਾਗ, ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲਰ ਅਫਸਰ (ਸਹੁੰ ਅਤੇ ਫੀਸ) ਐਕਟ, 1948 ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਕਸ-ਆਫੀਸੀਓ ਵਾਈਸ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਐਕਟ)। ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਇੱਕ ਕੌਂਸਲਰ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਾਰੀਆਂ ਨੋਟਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਉਪ-ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"3. ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਨੋਟਰੀ ਐਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। -(1) ਹਰ ਕੂਟਨੀਤਕ ਜਾਂ ਕੌਂਸਲਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟਰੀ ਐਕਟ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਨੋਟਰੀ ਐਕਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।"

ਉਪ-ਭਾਗ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਰੀਅਲ ਵਿਗਿਆਪਨ; ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਕੌਂਸਲਰ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੋਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਾਈਸ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਯੋਗ ਸਾਧਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਟੈਂਪ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਹ ਧਾਰਾ ਉਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

(7) ਸ੍ਰੀ ਬਿੰਦਰਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਵਿਚਕਾਰ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ 1968 ਦੇ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀ. 1 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(8) ਮੈਂ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀ.ਐੱਲ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਤੇ ਐਲ ਅਬਰਦਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਗਵਾਹ ਸੀ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1, ਅਤੇ ਸੇਲ-ਡੀਡ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਡੀ. 1, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ, 'z ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਡੀ. 1 ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਬਿੰਦਰਾ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਆਲੋਚਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3, ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.4, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.5, ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.6 ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਬਿਆਨ ਹਨ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਨੂੰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ। ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਹੋਈ

Dhanna Singh and another v. Malkiat Singh and others
(R. N. Mittal, J.)

ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 3 ਪਿੰਡ ਚਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਜਲੰਦੂਰ ਵਿਖੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਸਮੇਂ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਵਿਕਰੇਤਾ, ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਉਧਮ ਸਿੰਘ, ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈ, ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਖੁਦ (ਗਵਾਹ) ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.4, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.5, ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.6 ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1.

(9) ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1 ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਦਲ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਚਾਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਹੀਂ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ।

(10) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਸੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਨ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 2 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਵਾਹੀ ਬਕਸੇ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, ਨਾ ਕਿ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਾ ਸੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਖਰੀਦਦਾਰ। ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਧਿਰ ਗਵਾਹੀ-ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੋਸ਼ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਇਕ ਸੱਚਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ

(11) ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸੀ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸਾਰੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੈ।

(12) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਲੀਲਾਵਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (1). ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਹਿ-ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਸੌਦੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇਕੀ ਨਾਲ ਮੁੱਲ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਪੁਰਾਣੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਸ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਲਈ

ਮਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

(13) ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਰੀ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 30,000/- ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਰੁ. ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 3 ਨੂੰ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 25,750/- ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋ ਬਕਾਏ ਵਿੱਚੋਂ 4.250/-, ਰੁ. 4,000/- ਉਕਤ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੰਤਕਾਲ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਰੁਪਏ। ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਮਨੀ ਵਜੋਂ 250/-। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰਾਟੋਇਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰਹੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(14) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਚੇ-ਸਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(15) ਸ੍ਰੀ ਬਿੰਦਰ ਏ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਦੇ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 47 ਅਤੇ 48। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(16) ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ

(1) ਏਆਈਆਰ 1972, ਸਾਰੇ 396,

Dhanna Singh and another v. Malkiat Singh and others
(R. N. Mittal, J.)

ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ 'ਤਿਆਰ' ਅਤੇ 'ਇੱਛਾਵਾਨ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਾਰਟਰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਥਰਡ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਤਿਆਰ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ, ਜਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਹੋਣ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ 'ਇੱਛਾ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਤਿਆਰ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। .." ਇਸ ਲਈ, 'ਤਿਆਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਸੀ ਅਤੇ 'ਇੱਛਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਹ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ। 'ਤਿਆਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡਾ. ਰਾਜ ਰਾਣੀ-ਭਸੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ: ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, (2)। ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

“ਇੱਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਤਪਰਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੁਦਈ ਦੀ ਇੱਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਵਿੱਤੀ ਯੋਗਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।”

ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਦਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਗਰਿਕਾਪਤੀ ਵੀਰਯਾ ਬਨਾਮ ਨੰਨਾਪਾਨੇਨੀ ਸੁਬੱਈਆ ਚੌਧਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਹੋਰ, (3)। ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਫਾਇਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

“...ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਤਤਪਰਤਾ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਮੇਂ ਭੌਤਿਕ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਤਿਆਰ ਰਕਮ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੀ ਤਤਪਰਤਾ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਇਹ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਪਦਾਰਥਕ ਸਮੇਂ, ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

(2) ਏਆਈਆਰ 1975 ਦਿੱਲੀ 137।

(3) (1966) II SCJ 789.

ਉਕਤ ਰਕਮ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਬੰਧਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਤਤਪਰਤਾ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕਤਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਦਈ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੁਦ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ

ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਡੀਡ 30 ਜੂਨ, 1968 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਜਾਂ ਸੱਤ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 21 ਮੁਕੱਦਮਾ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਤੰਬਰ, 1968 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵਿਕਰੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ। ਜੇ ਉਹ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਬਾਰੇ 30 ਜੂਨ, 1968 ਤੱਕ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ, P. 1 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਓਸੇ ਵਰਗੀਸ ਬਨਾਮ ਜੋਸਫ ਅਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, (4) ਕਿ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਫਾਰਮ 47 ਅਤੇ 48 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਹ ਫਾਰਮ 48 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਸੀ

(4) 1969(2) SCC 5391'

" "

Dhanna Singh and another v. Malkiat Singh and others
(R. N. Mittal, J.)

ਸਮਝੋਤੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ. ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਗੁਰੂਪਾਦਯ ਸ਼ਿਵਯਾ ਹੀਰੇਮਠ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵਪਾ ਬਾਸਪਾ ਗੁਰਮਨਵਰ*, (5) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(ਸੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਮੁਦਈ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਅਵੇਰਵੇਜ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਦਈ ਦੀ - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਬਿਆਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਉਸ ਦਾ ਆਚਰਣ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਸੂਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(18) ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(19) ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਨੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਮਝੋਤੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹਨ। ਉਹ *ਅਬਦੁਲ ਕਯੂਮ ਅਹਿਮਦ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਦਾਮੋਧਰ ਪਾਈਕਾਜੀ ਕਿਨਹੋਕਰ ਆਦਿ* (6) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਏਆਈਆਰ 1978 ਕਰਨਾਟਕ 98.

(6) ਏਆਈਆਰ 1964 ਬੰਬਈ 46.

ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੇ।

(20) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਸਗੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3 ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੈ ਲਈ ਸੀ, . ਦਲੀਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹੈ। *ਅਬਦੁਲ ਕਯੂਮ ਅਹਿਮਦ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)*, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸ੍ਰੀ

ਸੇਠੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1877 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਅਦਾਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਵਾਅਦਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(c) ਅਤੇ 21(a) ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(b) ਅਤੇ 14(1)(a) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸੇਠੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

(21) ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਬਿਆਨਾ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਵਿਚ ਪਦਾਰਥ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ 30 ਜੂਨ, 1968 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3 ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਬਿਆਨਾ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(22) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਸੋਧਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। 9,000/- ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿਓ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ